

עבודת השעה

פרשת "באק"

"כִּשְׁהוּ עוֹמְדִין מִשְׁנָתָם שְׁחִירָתָה, הֵן מִתְגַּבְּרִין כְּלִבָּיָא וְכֹאֲרִי לְחֹשֶׁף אֶת הַמַּצּוֹת: לְלִבֵּשׁ טָלִית, לְקַרֵּא אֶת שְׁמֵעַ, וְלַהֲנִיחַ תְּפִלִּין". רש"י הִזְכִּיר כֵּאן שְׁלֹשׁ מִצְוֹת: לְלִבֵּשׁ טָלִית, לְקַרֵּא אֶת שְׁמֵעַ, וְלַהֲנִיחַ תְּפִלִּין. אֲבָל נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׁאֵלָה: מִדּוּעַ הִקְדִּים רִש"י אֶת קְרִיאַת שְׁמֵעַ לַהֲנִיחַת תְּפִלִּין? וְהָרִי אִמְרוּ חו"ל בְּמַסֶּכֶת בְּרֻכּוֹת י"ד ע"ב: "כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמֵעַ בְּלֹא תְּפִלִּין כְּאִלּוּ מַעִיד עֲדוּת שֶׁקָּרַע בְּעֶצְמוֹ!" וְהַסְבִּירוּ הַתּוֹסֵפוֹת (שם) שֶׁהוּא קוֹרֵא "וְקִשְׁרֹתֶם לְאוֹת עַל יָדָךְ, וְהָיוּ לְטַטְפֶּת בֵּין עֵינֶיךָ", וְהוּא אֵינוֹ מְקַים זֹאת. עוֹלָה מִדּוּבָרִים שֶׁלֹּא טוֹב לְקַרֵּא קְרִיאַת שְׁמֵעַ בְּלֹא תְּפִלִּין, וְכֵן נוֹהֲגִים כָּל יִשְׂרָאֵל, שֶׁקֹּדֶם מְנִיחִים תְּפִלִּין, וְרַק אַחֵר כֵּךְ קוֹרְאִים אֶת שְׁמֵעַ עַל שְׂאֵלָה זוֹ עֲנֵנו הַמְּפֹרָשִׁים מִסְּפֵר תְּשׁוּבוֹת, וּמִהֵן נִתֵּן לְלַמֵּד גַּם עַל מַעֲלָתָהּ שֶׁל מִצְוַת הַתְּפִלִּין, וְגַם עַל הַיָּחִס הַכִּלְלִי לַמִּצְוֹת.

"אֲעֻשֶׂה כָּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹדִיחִיךָ שְׁמִי, וְאֶתָּדָה לֹא אֲעֻשֶׂה כָּלָה" (יִרְמְיָה י"בג). וּפְסוּקִים אֵלּוּ בָּאִים לְתֵת תְּשׁוּבָה לְכָל אֵלֶּה שֶׁיָּשׁ לָהֶם סְפָקוֹת וְהִרְהוּרִים וְחֹס וְשָׁלוֹם לְגַבִּי הַגָּאֹלָה הָעֵתִידִית רְאִיתִי לְנִכּוֹן לְהִבְיֵא כְּמָה מַעֲשִׂיֹת בְּעֵינֵי מִשִּׁיחַ וְגִאֲלָה. "מִתְפַּלֵּא אֲנִי עֲלֵיכֶם, הַיְּהוּדִים", אָמַר הַמֶּלֶךְ לְרַב הַיְּהוּדִי, "הֵן עַם חָכָם וְנִבּוֹן הוּא עַמְּכֶם, שֶׁכֵּן מֵאַמִּינִים אַתֶּם בְּאֻלּוּקִים. וְאִם כֵּךְ, כִּיֹּצֵר תּוֹפְסִים אַתֶּם בְּשִׁכְלָכֶם וּבִהְבִּנְתְּכֶם, כִּי הַמִּשִּׁיחַ לִכְשִׁיבֹא יוֹכַל לְכַפּוֹת אֶת מְרוֹתָיו עַל כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ? כִּיֹּצֵר יִתְּנוּ דָבָר כֹּזֵה: אִדָּם אֶחָד וְיַחֲדָי יַעֲמִיד נֶגֶד טְבַעוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, שְׂאִינוֹ אוֹהֵב לְקַבֵּל מְרוֹתֵי אֲבוֹנִי, לְפָלֵא בְּעֵינֵי כִיֹּצֵר אַתֶּם מֵאַמִּינִים בְּזֹאת! "אֲדוּנִי הַמֶּלֶךְ", הִשִּׁיב לוֹ הַרַב, "הִמָּתֵן כְּמָה יָמִים וְאֶשִּׁיב לָךְ תְּשׁוּבָה עַל תְּמִיּהוּתְךָ! הַמֶּלֶךְ הַסֵּבִים לְבִקְשָׁה. חֲלָפוּ יָמִים מִסְּפֵר וְהָרַב הִגִּיעַ לְאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ. "אֲדוּנִי הַמֶּלֶךְ", הִתְהַה בְּפִיו בְּקִשָּׁה, "הֵאֵם תִּסְבִּיחַ לִקְנוֹת שְׁבַעִים תְּרִנְגוּלִים גְּדוּלִּים וְחוֹקִים, וּבְגוֹסָף אֲלִיָּהֶם עוֹד תִּרְנְגוּל אֶחָד קָטָן וְרַב? גַּם לְבִקְשָׁה זוֹ נֹאֵת הַמֶּלֶךְ. מִשְׁהוֹבָאוּ הָעוֹפּוֹת הַזֶּה הָרַב לְהַכְנִיס לְתוֹךְ חֹדֶר סִגּוּר, וְשֵׁם לְהִשְׁאִיר אוֹתָם מִשְׁךָ יוֹם שֶׁלֹּם בְּלִי מוֹזֵן וּבְלִי שְׂתִיָּה. חֲלָף הַיּוֹם, וּבִבְקָר הַמַּחְתֵּר פָּנָה הַרַב בְּלוֹיֹת הַמֶּלֶךְ לְחֹדֶר הַתְּרִנְגוּלִים. בִּידֵיהֶם אֲחֻזוֹ מוֹזֵן עֲבוּר הָעוֹפּוֹת. הֵם פָּתְחוּ אֶת חֲלוֹן הַחֹדֶר וּמִבְעָדוֹ הִשְׁלִיכוּ פְּנִימָה שְׁבַעִה נְרָגִי מוֹזֵן. הַתּוֹכֵלוֹ לִשְׁעַר אֶת אֲשֶׁר הִתְרַחַשׁ בַּחֲדָר בְּאוֹתוֹ רָגַע? עֲשׂוֹת עוֹפּוֹת מְרַעֲבִים הַתְּנַפְּלוֹ עַל הַנְּרָגִים, כְּאִלּוּ הָיוּ הֵם חַיּוֹת טָרֵף וְלֹא תְּרִנְגוּלִים תְּמִימִים. אֲבוֹנִי, זֶה כּוֹחוֹ שֶׁל הָרַעֲבִי! וְאוֹלָם, מַעַט הַנְּרָגִים שֶׁפָּדוּר עַל הָרִצְפָּה לֹא הִסְפִּיקוּ לְכַלֵּם, עַל כֵּן נִעְרַף מֵאַבָּק קֶשֶׁה בֵּין הָעוֹפּוֹת, כָּל אֶחָד דָּחַף וְנָקַר אֶת רֵעֵהוּ, נוֹצֵת נִמְרָטוֹ, וְדָם הַחַל זָב מְגוֹפִיתִיהֶם שֶׁל הַתְּרִנְגוּלִים. בְּעוֹד שְׁבַעִים הַתְּרִנְגוּלִים פּוֹצְעִים זֶה אֶת זֶה וּמִשְׁמַעִים קוֹלֹת קְרֹקוֹר חֲזָקִים, נִצֵּב לוֹ הַתְּרִנְגוּל הָרַב וְהַקָּטָן מִן הַצֵּד, גַּם הוּא רָאָה אֶת הַנְּרָגִים, אֵךְ יָדַע שֶׁהוּא – הַחֲלָשׁ וְהַקָּטָן – לֹא יוֹכַל לְהִלָּחֵם עִם שְׁבַעִים

"כְּמֵרָשׁ צִרִים אֲרָאֵנוּ וּמִגְבְּעוֹת אֲשׁוּרָנוּ הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכֵּן בְּגוֹיִם לֹא וְתַחֲשָׁב" (בְּלֹק כִּנִּי). מֵרָשׁ צוּרִים – אֵלּוּ הָאֲבֹת. וּמִגְבְּעוֹת אֲשׁוּרָנוּ – אֵלּוּ הָאֲמָהוּת. שֶׁהָאֲבֹת וְהָאֲמָהוּת מֵהוּיִם אֶת הַתְּשׁוּבָה וְהַיָּסוֹד לְחֻזְקָה וְחִסְדָּה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁךָ כָּל הַדּוֹרוֹת חֵיב הָאָדָם לִזְמֵר מִתִּי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂה אֲבוֹתֵי אֲבִרָה יִצְחָק וְיַעֲקֹב. מֵרָשׁ צוּרִים – בְּגִימָטְרִיָּה מוֹכֵחַ אֲבֹת. מִגְבְּעוֹת – בְּגִימָטְרִיָּה הֵן הָאֲמָהוּת.

"תָּמַת נַפְשִׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתָהִי אַחֲרִיתִי כְּמוֹהִי" (בְּלֹק כִּנִּי). עֵין בְּזֶה בְּפִירוּשׁ רַבְּנוֹ אֲדוּר הַחַיִּים עַל פִּי מַעֲשֵׂה שְׁקָרָא, וּמַעֲשֵׂה בִיהוּדִי אֶחָד שֶׁבָּא לְפָנֵי הָאֲדוּר הַחַיִּים וְאָמַר שֶׁהוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּתַנְאֵי שְׂמִיּוֹת מִיָּד, אִם יָדַע שְׂמִיּוֹת מִיָּד, יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, כִּי לֹא מוֹכֵן לְחַיּוֹת עוֹד חֲמִשִּׁים שָׁנָה שֶׁלֹּא יִחַלל שַׁבָּת, שֶׁלֹּא יֵאָכֵל בְּלִי בְּרָכָה, וְכִדּוּמָה, כִּי לֹא יִכּוֹל, אָמַר לוֹ הָרַב אֲדוּר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ וְכִי חֲכָמָה לְמוֹת יְהוּדִי? חֲכָמָה לְחַיּוֹת יְהוּדִי? חֲמִשִּׁים שָׁנָה לֹא יִחַלל שַׁבָּת, חֲמִשִּׁים שָׁנָה יִכְרֹךְ תַּחֲלָה וְסוֹף, חֲמִשִּׁים שָׁנָה יִנִּיחַ תְּפִלִּין, וְהוּא יְהוּדִי אֲבָל לְמוֹת יְהוּדִי בְּלִבָּד אֵין זֶה חֲכָמָה, אוֹתוֹ הַדְּבָר בְּעֵינֵי בָלֵעַם, הוּא יָדַע שֶׁסוֹף הַיְּהוּדִי מִצֵּין וְזוֹכֵה לִגְן עֵדֶן אֲשֶׁר שָׁעָה אַחַת שָׁם יִפָּה מִכָּל עוֹלָם הַזֶּה, וְרָצָה לְחַיּוֹת יְהוּדִי, אֲבָל בְּתַנְאֵי שֶׁזֶה יִהְיֶה בְּסוֹף יָמָיו בְּשַׁעַת מִיתָה בְּלִבָּד, אֲבָל לְחַיּוֹת כְּמָה שָׁנִים, וְלִפְרֹשׁ מִן הָעֲרִיצוֹת וּמִן שְׂאֵר הָעֲבָרוֹת אֵין הוּא מוֹכֵן, לָכֵן אָמַר "וְתָהִי אַחֲרִיתִי כְּמוֹהִי" "אַחֲרִיתִי" דִּיקָא וּמִכֵּין שְׁכָלוֹ הִיָּה רַע לֹא זָכָה לְכָךְ, וְלִבְסוֹף "זֹאת בָּלֵעַם בֵּן בְּעוֹר הָרַגוֹ בַּחֲרִיב" זֶה הִיָּה אַחֲרִיתוֹ (קוֹל יְהוּדָה).

"הֵן עִם כְּלִבָּיָא יָקוּם וְכֹאֲרִי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב..." (בְּלֹק כִּנִּיבד) בְּגִבּוּאוֹת בָּלֵעַם מוֹפִיעִים דְּבָרֵי שְׁבַח וְנִפְלְאוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, עַד כִּדִּי כֵךְ שֶׁבָּל בָּקָר, בְּתַחֲלַת הַתְּפִלָּה אֲנוֹ אוֹמְרִים פְּסוּק מִדְּבָרֵי בָלֵעַם: "מָה טָבוֹ אֶהְיֶיךָ יַעֲקֹב, מִשְׁכַּנְתִּיךָ יִשְׂרָאֵל" (כד, ה). עַל הַפְּסוּק "הֵן עִם כְּלִבָּיָא יָקוּם וְכֹאֲרִי יִתְנַשֵּׂא, לֹא יִשְׁכַּב עוֹד יֵאָכֵל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה" (כג, כד), כְּתַב רִש"י:

הַפְּטִירָה: "וְהָיָה שְׂאִירָתָה"

לסכסוך את שבעים האמות זו בזו – כל אמה תכה בחברתה עד זוב דם. ואז, לכשיפלו האמות פצועות, תבולות והמומות יבוא המשיח – שאינו אלא אדם אחד! – ויגאל את כלנו. שנאמר: "ה' ילחם לכם ואתם תחישו". מי יתן, סיס הרב דבריו, "כי נזכה במהרה בימינו לבואו של מלך המשיח!" (מעשים של צדיקים).

סימני עיקבא דמשיחא: מנבואות חז"ל על אחרית הימים: ופני הדור כפני כלב – פרשו המפרשים, שכלב כשזרקקים עליו חפץ הוא כועס על החפץ ולא מתבונן מי זרק עליו אותו. כך הדור יהיה, שיבואו עליהם צרות שונות ומשונות כלכלה, טרור בעיות מים, בריאות וכו', והדור יתמקד בפתרון הבעיות לכשעצמו, ולא בגורם הראשי שהוא סבת הסבת ועלת העולות, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

והאמת נעדרת, שנאמר "ותהי האמת נעדרת" כלומר שהתורה, שהיא האמת היחידה בעולם הזה השקרי, תהיה נעדרת מן הצבור, שהרי אפילו בצבור הרחב כשלושים תנ"ך לא לומדים אותו על דרך האמת, כפי שלומדים בתלמודי התורה.

התרגולים החזקים, ועל בן העדף להתרחק מהמערכה הנשטת. רועד מפחד הסתתר אפוא בצלו של כסא, שעמד בפני החדר. כך חלפו להן כמה דקות של מהומה. ואז, לאחר שכל התרגולים היו פצועים וחבולים, השתר שקט בחדר. על הרצפה שכבו העופות, שבורי כנפים ומרומי נוצות. מדי פעם נשמע בחלל החדר קרקור של מכאוב, שבקע מפי אחד התרגולים החבולים. או אז העז התרגול הקטן להוציא ראשו מתחת לכסא. במעט חשש הביט כה וכה, ומיד נעלם חששו: כל התרגולים שכבו כואבים ונאנקים, אף לא אחד מהם עמד או זז ממקומו! "הגיעה העת!" אמר התרגול לנפשו. הוא הגיח ממחבואו, ובבטחון רב החל צועד לו מעדרות על פני החדר. הוא ידע בדיוק להיכן עליו ללכת: במרכז החדר נחו להם עדין גרגרי המזון, שהתרגולים הנצים אף לא טעמו מהם. אל הגרגרים הללו פסע התרגול והחל לאכל מהם לתאבון, בלי שאף אחד מחבריו יפריע לו.... כל אותה עת נצבו הרב והמלך אצל החלון והביטו במחזה בדומיה. ועתה, כשהחל התרגול את סעודתו, הפר הרב את השתיקה: "רואה אתה, אדוני המלך? התרגול הזה משול הוא למשיח. עתיד הקדוש ברוך הוא

פינת ההלכות

ע"פ ילקוט יוסף
ברך ה.

"קריאת הלל בראש חודש" (סימן תכב)

ו. בהלל שאומרים בראש חודש, מתר לענות אמן גם על "תתקבל" ו"על ישראל", וכן על אמן דברכות, גם באמצע הפרק. אבל אין לענות "ברוך הוא וברוך שמו". וכל שכן שאין להפסיק בדברים בטלים באמצע ההלל. [שו"ת יביע אמר חלק ה' סימן לב].

ח. ראוי לכתחילה לחוש לאומרים שיש לקרא את ההלל בצבור, ואם נאנס ואינו יכול לקרא את ההלל עם הצבור, יאמר ההלל אף בינו לבין עצמו. ויחיד שאחר להגיע לבית הכנסת בראש חודש, והצבור היו קוראים את ההלל, וחושש פן לא יוכל לקרא את ההלל אחר כך עם הצבור, דשפא לא ימצא אחר כך מנין אחר, נכון שיקרא את ההלל עם הצבור, אף שעדיין לא התפלל. ואם מצא אחר כך מנין אחר והתפלל בצבור יכול לחזור ולקרא את ההלל עמם, ואין בזה משום "כל הקורא הלל בכל יום הרי זה כמחור ומגדף". [יביע אמר חלק ה' סימן לה].

ט. מי ששעה ובאמירת ההלל בראש חודש אמר פרק "לא לנו", או פרק "אהבתיו", לא חשב כהפסק, כיון שהם מענין ההלל בימים שגומרים בהם את ההלל. ולפיכך אינו צריך לחזור על אמירת ההלל כתקנתה בראש חודש. [שו"ת יביע אמר חלק ו' סימן ה' אות ה'].
ת. נ. צ. ב. ה.

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפד בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתר "לדעת" ו"דרשו" ועוד...

סיפור בהמשכים

"גזל בגילגול" חלק ה.

מצור: הצעיר הלך והזמין את חותנו לדין תורה אצל ה"בית יוסף". שמע הרב את טענותיהם ואמר: "על פי דין תורה יורש הבעל את אשתו, אבל מה אעשה בתקנת חכמים שאמר: 'אין הבעל יורש את אשתו אלא אם כן ישב אתה לפחות שלש שנים'. הרגיע אותו האר"י והבטיח לעשות למענו כל מה שביכולתו. משיצא שלח לקרא לחותנו של האיש, וכשבא העשיר בראש מרץ ובלב דואב בקש ממנו לשבת ולהקשיב לספור שיספר לו. **המשך:** "מעשה בשני שתפים", פתח האר"י הקדוש וספר, "שנשאו ונתנו באמונה שנים רבות. נאמנים היו איש לרעהו. האחד נסע ליריד אחד והשני לרד אחר, שם קנו ומכרו ואת כל הרוח חלקו ביניהם שווה בשווה. לזמנים הריוח אחד מהם ממון כל עשרת אלפים דינרי זהב. בא היצר והחל לפתותו שלא לתת לחברו אף פרוטה. כשחזר לביתו לא התגבר על יצרו והעלים משתפו את הכסף שזכה בו, ובקש ממנו להפסיק את השתפות. מאותו יום התהפך מזלו של השתף המרמה, לא עבר זמן רב והוא הפסיד את כל רכושו ויצא נקי מנכסיו. לעמיתו הלך הגוזל והתעשר מאד. השתף השני הגיע עד פת לחם ונזקק לחסדם של הבריות. פעם בערב חג בא אל שתפו לשעבר ובקש ממנו נדבה. העשיר, לא רק שסרב להושיט לו עזרה, כי אם גרש אותו בחרפה מעל פניו. בבשת פנים יצא העני מבית העשיר ולבו לא מלא לשוב אל ביתו הדל בידי ריקנות. מה עשה? הלך לבית המדרש, פתח את ארון הקדש, עמד וביכה מאד, דמעותיו זלגו כמים ומרב כבי וצער יצאה נשמתו. מותו של האיש הרעיש את כל העולמות. לא די לגזלן שמעל בחברו וגזלו, אלא שלא רחם עליו, ביש אותו וגרם למותו. רשע זה אינו מבני בניו של אברהם יצחק ויעקב, פסקו, והוציאו עליו מיד גזר דין מות. ולא די בזאת אלא שנפסק שירד לגיהנום כדן פושעי ישראל. באותו יום אחז השבץ את העשיר הגזלן ושני החברים הובאו לקבר ישראל ביום אחד. לקראת נשמתו של הגזלן יצאו אבותיו ואבות אבותיו, שהיו מגדולי עולם, ובאו לקבל את פניה. כששמעו את פסק הדין הקשה שהוציאו על נשמת אחד מבני בגיניהם, הודעו ושאלו: 'מפני מה נגזר עליו ענש נורא זה?' ספרו להם במרום מה עשה האיש, והם מהרו להשתטח לפני פסא הכבוד ולבקש עליו רחמים. נענו להם מלאכי הרחמים, יצאה בת קול והכריזה: 'מפיון שהוציאו פסק דין על החוטא שלא בפניו ולא היה באפשרותו ללמד זכות על עצמו, לפיכך צריכים לדון את דינו פעם נוספת ולשמע גם את טענותיו של הנדון. ישב בית דין שני ובדק את כל מעשי האיש מיום היוולדו ועד רגע פטירתו ומצא שכל ימיו היה איש כשר, נאמן לאלקים ולאדם, ורק פעם אחת חטא. היה זה כשהשטן הערים עליו והכשילו והביאו לגזל את ממון חברו... **ההמשך יבוא!**